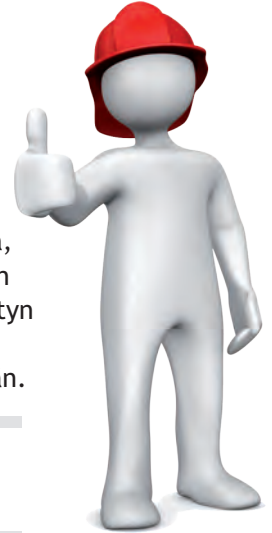

PALO- JA POISTUMISTURVALLISUUS

- pienillä teoilla parannat omaa turvallisuuttasi

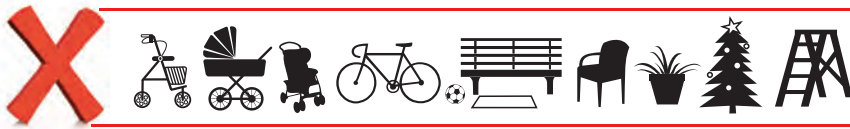
Taloyhtiön rakennusluvassa on määritelty jokaiselle tilalle oma käyttötarkoituksensa, jonka perusteella kyseisen osan palonkestävyys on määritelty. Muun muassa jokainen rakennuksen asunto on oma palo-osastonsa ja suunniteltu pidättämään tulipaloa tietyn aikaa. Palonkestävyys on suunniteltu ja laskettu sen mukaisesti, mitä normaalissa asuinhuoneistossa saadaan säilyttää ja mitä asuinhuoneistossa normaalisti säilytetään.

On tärkeää, että jokaista rakennuksen osaa käytetään sen suunnitellun käyttötarkoituksen mukaisesti.

Esimerkiksi varastot ovat lähtökohtaisesti suunniteltu kestävämpää palokuormaa kuin autosuojat (= autotallit ja -katokset). Mikäli autosuojaa käytetään varastona ei sen palonkestävyys riitä pidättämään paloa suunnitellusti.

Säilytys

Pelastuslain mukaan porrashuoneissa, ullakoilla ja muissa yleisissä tiloissa ei saa säilyttää edes väliaikaisesti mitään ylimääräistä tavaraa, kuten esimerkiksi lastenvaunuja, rollaattoreita tai polkupyöriä. Porrashuoneessa oleva ylimääräinen tavara on helppo kohde mahdolliselle tuhopolttajalle ja muodostaa palaessaan paljon myrkyllistä savua, joka täyttää porrashuoneen nopeasti. Porrashuone on asuntojen pääasiallinen ja turvallisin uloskäytävä ja sen on oltava kaiken aikaa tavarasta vapaa. Häätätilanteessa esteenä olevat tavarat vaarantavat sekä talon asukkaiden, että pelastushenkilöstön turvallisuuden.

Irtaimelle tavaralle on osoitettava kiinteistöstä erillinen säilytystila tai niitä on säilytettävä asunnoissa. Säilyttämisellä ei tarkoiteta tavanomaisia ilmoitustauluja tai ovikoristeita tai sisääntulokerroksen yhteydessä sijaitsevaa taloyhtiön ylläpitämää kuramattoa.

Yhteisissä ullakkotiloissa, verkkovarastoissa tai kellarikopeissa ei saa säilyttää palavia nesteitä, nestekaasua tai muita palavia kaasuja. Asuntokohtaisessa häkkivarastossa saa säilyttää yhden rengaskerran autonrenkaita. Taloyhtiö voi laatia halutessaan tiukemmat säännöt, mutta säilytysmääriä ei voi taloyhtiön päätöksellä ylittää.

Asuinhuoneistossa saa säilyttää pieniä määriä palavia nesteitä sekä aerosoleja (kategoria 1-2), esimerkiksi maalisprayta tai uretaanivaahtoja yhteensä enintään 25 litraa ja nestekaasua enintään 25 kilogrammaa. Näiden säilyttäminen on sallittua vain, jos se on turvallisuutta vaarantamatta mahdollista. Muita kuin edellä mainittuja syttyviä kaasuja, nesteitä tai aerosoleja ei asuinhuoneistossa saa säilyttää.

Asuinrakennukseen kuuluvassa erillisessä varastotilassa saa lisäksi säilyttää palavia nesteitä sekä aerosoleja (kategoria 1–2) yhteensä enintään 50 litraa ja nestekaasua enintään 50 kilogrammaa.

Kategoria 1: Leimahduspiste on pienempi kuin 23 °C ja kiehumisen alkamislämpötila on pienempi tai yhtäsuuri kuin 35 °C (esim. pienkonebenssiini)

Kategoria 2: Leimahduspiste on pienempi kuin 23 °C ja kiehumisen alkamislämpötila on suurempi kuin 35 °C (esim. lasinpesunesteet, joiden käyttölämpötila on -30...-70 °C)

Lisäksi asuinhuoneistossa saa säilyttää enintään 5kg ilitulitteita tai muita pyroteknisiä välineitä lukitussa kaapissa.

Varatie

Jokaisessa asunnossa on oltava varsinaisen poistumistien lisäksi myös vähintään yksi varatie, josta pääsee tulipalotilanteessa poistumaan joko itsenäisesti tai palokunnan avustamana. Suositeltavaa on, että myös jokaisessa makuuhuoneessa olisi varatie. Varatietä käytetään, jos esimerkiksi porrashuone on täynnä savua eikä sitä kautta pääse poistumaan.

Kerrostaloissa varatie on yleensä parveke tai riittävän suuri ikkuna. Varateiden tulee olla varustettu kiinteällä avauskahvalla, jotta niiden avaaminen hätätilanteessa on mahdollista helposti ja nopeasti. Taloyhtiön on hyvä muistuttaa asunnon haltijoita testaamaan varateiden toimintakunto omassa asunnossaan säännöllisesti.

IV-kanavien puhdistus ja nuohous

Kiinteistön ilmanvaihtokanavat on huollettava ja puhdistettava säännöllisesti. Puhdistus suositellaan tehtäväksi kymmenen vuoden välein.

Mikäli kiinteistössä sijaitsee liiketila, jossa toimii ammattimainen keittiö, esimerkiksi ravintola tai kahvila, on sen rasvakanavien nuohous suoritettava kerran vuodessa.

Nuohouksen tarkoituksena on poistaa savuhormeihin ja tulisijoihin kertynyt palamisjäte, jotta se ei aiheuta palovaaraa. Säännöllisessä käytössä olevalle tulisijalle tulee suorittaa nuohous kerran vuodessa. Mikäli tulisija on ollut käyttämättä yli kolme vuotta, tulee nuohous suorittaa ennen käyttöönottoa. Jotta nuohous on mahdollista suorittaa turvallisesti, tulee kiinteistön katolle johtavien huoltoteiden olla käytettävissä ympäri vuoden. Pelastusviranomaiselle tulee voida tarvittaessa osoittaa, että nuohous on suoritettu.

Tehdasvalmisteisten tulisijojen suojaetäisyyksissä rakenteisiin tulee noudattaa valmistajan ohjeita. Paikallaan muurattujen tulisijojen suojaetäisyydet on määritelty rakennusluvassa.

Palo-ovet ja palo-osastointi

Palo-osasto on rakennuksen osa, josta palon ja savun leviäminen pyritään estämään rakenteellisten ratkaisujen avulla. Sen tarkoitus on rajoittaa ja hidastaa itse palon sekä savun leviämistä ja näin turvata rakennuksesta poistuminen sekä vähentää palosta aiheutuvia vahinkoja.

Kerrostaloissa palo-osastoja ovat esimerkiksi porrashuone, jokainen asuinhuoneisto, autosuojat, lämmönjakuhuone ja isot varastot.

Kerrostaloissa jokainen asunto on oma palo-osastonsa. Asunnon porrashuoneeseen johtava ovi on palo-ovi, jonka palonkestävyyden tulee yleensä olla vähintään 30 minuuttia eli tulipalotilanteessa ovi pidättelee paloa puoli tuntia. Osassa erityisesti vanhemmista taloista varsinaisen ulko-oven palonkestävyysvaatimus saattaa olla 15 minuuttia ja lisäksi on asennettu väliovi, jolla ei ole erillistä palonkestävyysvaatimusta.

Eri tutkimuksissa on myös havaittu, että paine asunnossa voi tulipalon aikana nousta niin paljon, että sisäänpäin aukeavan välioven avaaminen voi olla tulipalon aikana vaikeaa ja tiettyssä tulipalon vaiheessa jopa mahdotonta. Tämä vaikeuttaa poistumista tulipalotilanteessa. Näiden seikkojen vuoksi 15 minuutin ovelta aikoinaan hyväksytyt ovia pidetään paloturvallisuudeltaan huonoina palo-ovina. Oven ja luukun käyttäytymistä palossa kuvataan merkinnällä EI (tiiviyys ja eristävyys) tai E (tiiviyys). Merkinnän jälkeen ilmoitetaan palonkestävyysaika minuutteina: 15, 30, 45, 60, 90, 120, 180 tai 240. Näin muodostuva merkintä on oven ja luukun palonkestävyyttä kuvaava luokka. Tyyppikilpi sijaitsee yleensä oven saranapuolella.

Tiivistetyn läpiviennin eli palokatkon tehtävänä on tiivistää osastoivan rakennusosan läpi kulkevien kaapelien, putkien, kanavien, hormien ja muiden vastaavien vaatimat läpiviennit siten, etteivät ne heikennä rakennusosan osastoivuutta. Läpiviennit on tärkeää tiivistää, jotta kuumuus, savukaasut ja liekit eivät pääse leviämään läpiviennin kautta toiseen palo-osastoon. Erityisesti remonttien tai vastaavien aikana tulee kiinnittää huomiota, että rakennuksen palo-osastointi säilyy alkuperäistä vastaavana myös uusien läpivientien jälkeen.

Palo-osastot, joiden välillä liikutaan, ovat erotettu toisistaan palo-ovilla, jotka estävät savua ja tulipaloa leviämästä toisiin palo-osastoihin. Palo-ovien tulee aina sulkeutua ja salpautua itsestään eikä niitä saa kiilata auki. Jos palo-ovi on jostain syystä pidettävä avoinna, tulee se varustaa laitteistolla, joka sulkee palo-oven automaattisesti tulipalon sattuessa.

Sähkölaitteet

Yleisten tilojen sähkölaitteiden (esimerkiksi pyykinpesukoneet, mankelit, yms.) asennuksista ja kunnossapidosta on huolehdittava valmistajan ohjeen mukaan. Yleisissä tiloissa olevasta valaistuksesta on huolehdittava asianmukaisesti ja vialliset polttimot vaihdettava viipymättä uusiin vikatilanteiden ennaltaehkäisemiseksi. Tilat, joissa on sähkölaitteita, suositellaan varustettavan palovaroittimilla (pois lukien kosteat tilat).

Jokaisen kiinteistössä asuvan on myös tärkeää tietää, missä kiinteistön sähköpääkytkin ja veden pääsulku sijaitsevat, miten niitä käytetään ja miten niihin pääsee käsiksi hätätilanteessa.

Asukkaita on myös hyvä ohjeistaa siitä, miten heidän tulee toimia, jos omassa asunnossa sattuu vesivahinko.

Tekniset tilat

Teknisissä tiloissa sijaitsevat usein esimerkiksi sähköpääkeskus, lämmönjakuhuone, maalämpöpumppu, öljypoltin, vesimittari ja ilmanvaihdon koneisto. Teknisissä tiloissa saa säilyttää vain vähäisiä määriä laitteiston huoltoon tarvittavia tavaroita, esimerkiksi ilmastointikonehuoneessa vaihtoilmansuodattimia. Teknistä tilaa ei ole tarkoitettu varastotilaksi eikä siellä saa säilyttää mitään ylimääräistä tavaraa. Tekninen tila ei ole välttämätön vaan talotekniikka saattaa olla sijoiteltuna muualle talon aputiloihin.

Pääsulkujen opasteet

Kiinteistön opastemerkinnoissa tulee huomioida sähkön, veden, kaasun ja öljyn pääsulut, joiden tulee olla opastettu ulko-ovelta asti. Opastaminen on tärkeää, jotta hätätilanteessa pelastuslaitos löytää pääsulut nopeasti ja helposti.

Lisätietoa kerrostalojen palo-ovista Pelastusopiston ”Iäkkäät palo-ovet” hankkeen sivulta <https://www.pelastusopisto.fi/tutkimus-ja-tietopalvelut/tki-palvelut/projekti-ja-hanketoiminta/paattyneet-tutkimus-ja-kehittamishankkeet/huoneisto-ovet/>

Lakiviitteet

Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, että:

- 1) tulipalon syttymisen, tahallisen sytyttämisen sekä leviämisen vaara on vähäinen;*
- 2) rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin;*
- 3) pelastustoiminta on tulipalon tai muun onnettomuuden sattuessa mahdollista;*
- 4) pelastushenkilöstön turvallisuus on otettu huomioon.*

Helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa ei saa säilyttää ullakolla, kellarissa, rakennuksen alla tai sen välittömässä läheisyydessä niin, että siitä aiheutuu tulipalon syttymisen tai leviämisen vaaraa tai että tulipalon sammuttaminen vaikeutuu. Rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että uloskäytävät ja kulkureitit niille pidetään kulkukelpoisina ja esteettöminä ja muutenkin sellaisessa kunnossa, että niitä voidaan käyttää turvallisesti ja tehokkaasti. Uloskäytävillä sekä ullakoiden, kellarien ja varastojen kulkureiteillä ei saa säilyttää tavaraa.

Rakennuksen omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan on yleisten tilojen ja koko rakennusta palvelevien järjestelyjen osalta sekä huoneiston haltijan hallinnassaan olevien tilojen osalta huolehdittava, että tulisijat ja savuhormit on nuohottu 59 §:n mukaisella tavalla ja että ilmanvaihtokanavat ja -laitteet on huollettu ja puhdistettu siten, että niistä ei aiheudu tulipalon vaaraa. (Pelastuslaki 379/2011 9§, 10§, 13§.)

KESKI-UUDENMAAN PELASTUSLAITOS
MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVÄRK

Teknikontie 4, 01530 VANTAA
Puh. vaihde (09) 8394 0000
pelastuslaitos@ku-pelastus.fi

www.ku-pelastus.fi

